

ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ, ЯК УМОВА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Шаферівський Б.С. доцент, кандидат. с.-г. наук

Упровадження дистанційного навчання в Україні здобуло державну підтримку. На державному рівні розроблено низку нормативних документів щодо імплементації дистанційного навчання в освітній простір: Закон України «Про національну програму інформатизації», «Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні», «Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні» тощо.

Проблемою непоширення дистанційного навчання є те, що дистанційне навчання сприймають ні як форму здобуття освіти, а як інструмент фахової підготовки. Дистанційне навчання – це приклад організаційної інновації: технологічної і управлінської, йому притаманні всі основні характеристики, від яких залежить можливість прийняття чи неприйняття організацією інновацій.

Поширення та упровадження дистанційного навчання відбувається повільно, тому що має деякі проблеми. Дистанційне навчання передбачає перегляд організаційної структури установи, або процесів, що іноді виступає як проблема для окремих членів організації. Тому, що інновація отримує перевагу перед менш ефективною для існуючої ситуації або системи. Хоча упровадження дистанційного навчання може дати прямий ефект протягом відносно нетривалого часу. Прикладом переваг може бути впровадження різноманітних курсів у системі дистанційного навчання, у порівнянні із проведенням традиційних курсів (лекції викладача).

Дистанційне навчання - це особлива форма цілеспрямованого процесу засвоєння знань, умінь і навичок, відмінною особливістю якого є взаємодія територіально рознесених учасників навчання у специфічному інформаційно-освітньому середовищі, створеному на основі синтезу сучасних педагогічних та інформаційних технологій. Психолого-педагогічні технології

дистанційного навчання – система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвиток особистості [1].

Проблеми становлення та розвитку дистанційного навчання в Україні розглядають Журавська Н.С, Кравченко О.І., Стрельников В.Ю. та інші науковці [1; 2; 5]. Пропонуємо розкрити реалії та перспективи дистанційного і електронного навчання, що займають у сучасній системі навчання міцні позиції і органічно доповнюють очне навчання в Україні.

Серед країн Європейського Союзу найстарішу і найбільш розвинену систему дистанційної освіти має Велика Британія. Відкритий університет Великої Британії заснований в 1969 році як незалежний навчальний заклад для надання «другої» можливості здобути або продовжити свою освіту дорослим людям, які працюють. Університет пропонує 3 види навчання: на ступінь бакалавра; післядипломне; продовжене. Сьогодні Відкритий університет представлений в 30 країнах світу. У Великій Британії він має 13 навчальних центрів. За якістю навчання входить до п'ятірки кращих. В університеті дистанційно навчаються 225 тис. студентів, з яких 50 тисячам витрати на навчання покривають роботодавці. Проблема фінансування дистанційної освіти є значущою в її організації та функціонуванні, і кожна країна має свій власний досвід у її вирішенні. Так, наприклад, у Великій Британії відсоток плати студентів за навчання дорівнює 15% загального фонду, а внесок уряду становить 85% [2].

Дистанційна освіта в Німеччині має свої особливості. На сьогодні єдиним державним університетом у Німеччині, який пропонує широкий спектр різних програм дистанційної/заочної освіти, є Університет заочної освіти в Хагені. Університет надає освітні послуги більше 50 тис. студентів на рік. Однак диплом про вищу професійну освіту одержують не більше 20%, що є результатом великого відсіву студентів, які не витримують високих освітніх вимог [2].

Франція займає нині третє місце серед країн Європейського Союзу щодо

розвитку дистанційної освіти. Дистанційні освітні послуги мешканцям Франції надає Національний центр дистанційного навчання, заснований ще у 1939 році. У 1995 році дистанційне навчання набуло статусу національного проекту, з 1996 року функціонує відкрита освітня платформа «Електронний кампус», в якій 3000 програм, 265000 осіб з 200 країн проходять навчання [2].

В Україні у вишах освітній процес за дистанційною формою навчання здійснюється у таких формах:

- самостійна робота;
- навчальні заняття;
- практична підготовка.

Державна атестація при підготовці фахівців за дистанційною формою навчання здійснюється згідно зі статтею 7 Закону України «Про вищу освіту». А саме, державна атестація осіб, які закінчують вищі навчальні заклади усіх форм власності, здійснюється державною екзаменаційною комісією [3].

У Положенні про дистанційне навчання під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес передання і засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчання у спеціалізованому середовищі, яке створене на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [4].

На наш погляд, позитивним досвідом країн Європи, який необхідно поширювати в Україні є e-learning (електронне навчання). У багатьох країнах Європи, більш 90% студентів залучені до освітнього процесу у вигляді e-learning. Більше 80 % вишів надають їх у формі дистанційної освіти.

Таким чином, реалізація різноманітних дистанційних технологій навчання та застосування позитивного досвіду європейських країн дозволять переосмислити роль науково-педагогічних працівників, відкрити нові освітні ресурси; поширити використання змішаного навчання, що сприятиме інноваційному розвитку вищої освіти в Україні.

Список використаних джерел

1. Кравченко О.І. Управління розвитком дистанційного навчання у педагогічному університеті: автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.06 / Кравченко Олена Іванівна. – Луганськ, 2012.–20 с.
2. Журавська Н.С. Дистанційне навчання в країнах Європейського Союзу та Україні: реалії та перспективи / Н.С. Журавська // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Педагогіка, психологія, філософія. – 2016. – Вип. 233. – С. 101–106.
3. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18).
4. Положення про дистанційне навчання» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13](http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13).
5. Стрельніков В.Ю. Технології дистанційного навчання у вищій школі // Нові технології навчання: Науково–методичний збірник. – К.: Наук.–метод. центр вищої освіти, 2004.– Вип. 36. – С.41–51.